

ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ

(ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ)

Ὀκτώβριος 1934

Ἴναι θεῖο δῶρο ἡ μοναξιά τις θαμπὲς ὥρες τοῦ δειλινού! Ἡ ψυχὴ ζητᾷ τὴν ἀνάπαυση, κουρασμένη ἀπὸ τὶς ἀδιάκοπες, τὶς διαφορετικὰς ἐντυπώσεις τῆς ἡμέρας. Γερμένη ἀπαλὰ ἀπάνω στὶς ὥρες ποὺ περνοῦν προσμένει. . . Ἀγάλια, ἀγάλια οἱ ἐξωτερικὰς ἐντυπώσεις τῆς ἡμέρας ἀδυνατίζουν καὶ σβοῦν. Μοιάζουν σὰν νὰ μὴν ἔζησαν μέσα μας. Ἡ ψυχὴ προσμένει. . .

Διπλωμένη στὸν ἑαυτὸ της, ἀποτραβηγμένη ἀπὸ τὸν ἔξω κόσμον ἀρχίζει νὰ ζῆ τὴ δική της τὴ ζωὴ. Ἀρχίζει νὰ νοιώθῃ τὰ λόγια, ποὺ ἄδικα κι' ἀνώφελα μέσα της τὴν ἡμέρα, ψιθύριζε τὸ θεϊκό της εἶναι.

Ἀναγεννημένη μοιάζει ἡ ψυχὴ ὕστερα ἀπὸ τὴ θεϊκὴ αὐτὴ ἐπίδραση. Ἀνάλαφρη. Ξεκούραστη. Καλὴ. Ἐτοιμὴ πάλι γιὰ τὴ ζωὴ.

Τέτοιες στιγμὲς, ποὺ ἡ ψυχὴ ξαναγεννιέται κι' ἀνανεώνεται, θὰ τὶς ἔχουν ὅλοι νοιώσει.

Σ' ἐμένα ἔρχονται πάντα κατὰ τὸ δειλινό. Βλέπω τότε σὰν θεατὴς νὰ ξετυλίγεται μπροστά μου ἡ ζωὴ. . . Ἡ ζωὴ ἡ δική μου καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἄλλων. Αἰώνια ἀλλαγὴ!.. Τὸ κάθε τι μεταβάλλεται γύρω μας, μέσα μας. Πάντα ἐμπρός, μοιάζει τὸ σύνθημα τῆς ἐποχῆς μας. Πάντα ἐμπρός. Ἀδιάκοπες ἐφευρέσεις. Ἐξακολουθητικὴ καλύτερευση τῆς ὕλικῆς ζωῆς. Μονάχα ἡ χαρὰ λιγοστεύει. Τὸ βλέπομε στὸ σκοτει-

νιασμένο μέτωπο τῶν ἀγνώστων πὸ συναντοῦμε καθημερινά. Στὴ χαρὰ τῶν νέων πὸ ἀντηχεῖ κούφια κι' ἀνάβαθα μέσα μας. Τότε γιατί αὐτὸ τὸ ἀτέλειωτο τρέξιμο; Γιατί αὐτὴ ἡ ἀδιάκοπη ἀγωνία γιὰ κάτι τι καλύτερο;

* *

Οἱ ἀνάλαφρες σκιές τῆς νύχτας πυκνώνουν, τὰ σχήματα καὶ τὰ χρώματα τῶν πραγμάτων λιώνουν μέσα στὸ σκοτάδι.

Τώρα ζωντανεύουν στὴ μνήμη μας οἱ εἰκόνες πὸ μᾶς ἔμειναν ἀπὸ τὴ ζωὴ. Ἀτακτοποίητες ὅπως τὶς ζήσαμε.

Νέα κορίτσια, πὸ καθημερινὰ πληθαίνουν, καταγίνονται σὲ σπουδὲς μονομερεῖς ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴ γύρω τους ζωὴ.

Ἄλλοι πὸ μονάχα τὴ διασκέδαση ζητοῦν στὴ ζωὴ.

Νέες γυναῖκες πὸ δὲ θέλουν παιδιὰ.

Ἡλικιωμένες πὸ δὲν ἔχουν τὸ θάρρος νὰ γεράσουν.

Καλλιτέχναι πὸ περιφρονοῦν τὴν πρακτικὴ ζωὴ.

Ἐπαγγελματίαι πὸ ζοῦν μονάχα γιὰ τὴ δουλειὰ τους. Δῆθεν διανοούμενοι.

Γυναῖκες μὲ ἀσθενικὲς ὑπερευαισθησίαι καὶ ὑπερτροφικὸν ἐγώ.

Ἄπειροι πὸ ἀρκοῦνται μονάχα στὴν ἐξωτερικὴ ζωὴ μὴ νοιώθοντας ὅτι ὑπάρχει κι' ἄλλη βαθύτερη, πνευματικὴ.

Ὅλους αὐτοὺς τοὺς τύπους τοὺς βλέπομε τώρα ζωντανεμένους μπροστά μας, νά, ἔτσι καθὼς τοὺς εἶδαμε κάθε φορὰ πὸ τοὺς συναντήσαμε. Ἀνήσυχους, ἀνισόρροπους, δυστυχιμένους.

* *

Ὅμοια μ' αὐτοὺς ζοῦμε κ' ἐμεῖς. Ἡμέρες, μῆνες καὶ χρόνια ἀκόμα. Τρεχάτοι πάντα. Κάνοντας τὶς ἴδιαι σπασμωδικὲς κινήσεις μὲ τοὺς ἄλλους. Πάντα βιαστικοί, κυνηγῶντας ἓνα σκοπὸ ἀγνωστο, σὰν αὐτόματα. Ἐξαφνα ἡ βία

αὐτὴ παύει. Γιατί; Ποιὸς ξέρει!.. Ἡ μεγάλη ἐνεργητικότης σταματᾷ. Ὁ ἄνθρωπος μοιάζει σὰ νὰ μὴν ἔχῃ πιά δύναμη γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ αὐτὴ ζωὴ. Κ' ἐνῶ κάθεται ἔτσι ἀποκαμωμένος, ἡ ἐσωτερικὴ του ζωὴ ἀρχίζει νὰ ξυπνᾷ. Καθὼς τὸ σῶμα ἀκίνητεϊ ξεκαθαρίζονται τὰ συναισθήματα, κατασταλάζουν οἱ σκέψεις. Τώρα μόλις ἀρχίζει νὰ νοιώθῃ τὸ νόημα τῶν ὄσων ἔκαμε. Ἀρχίζει νὰ ζῆ.

Κι' ὅσο τὸ σῶμα ἀποκαμωμένο ἀκίνητεϊ, τόσο ἡ ψυχὴ συγκεντρώνεται, βαθαίνει καὶ βλέπει διάφανα τὰ πράγματα τῆς ζωῆς. Νοιώθει τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τοὺς ἄλλους. Ζῆ τὴν πραγματικὴ τῆς ζωῆς.

Πόσο βαστᾷ τὸ βύθισμα αὐτὸ τῆς ψυχῆς; Ἡ συγκέντρωση τοῦ εἶναι μᾶς στὴν ἀληθινὴ αὐτὴ ζωὴ; Ἄλλοτε στιγμὲς μονάχα. Ἄλλοτε ἡμέρες. Καὶ ἄλλοτε πάλι χρόνια.

Ὅταν περάσῃ ἡ αὐτοσυγκέντρωση αὐτὴ, νοιώθοντας ὁ ἄνθρωπος καινούργιες δυνάμεις, ξαναρρίχεται πάλι στὴ βιοπάλη. Οἱ στάσεις του, οἱ κινήσεις του δὲ δείχνουν τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ. Κι' ὅμως εἶναι ἕνας καινούργιος ἄνθρωπος, ξαναγεννημένος. Μονάχα τὸ βλέμμα του στραμμένο ἀκόμα πρὸς τὰ μέσα εἶναι θαμπωμένο ἀπὸ τὸ μακρινὸ ταξίδι στὸ πνευματικὸ βασίλειο. . .

ΖΩΗ Σ. ΦΡΑΓΚΟΥ

